ԱԳՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ
Մեճմուայէ 20 ղրուշտան
ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՃԻՒՆ
Պիր սէնէլիք . . . 140 ղշ.
Ալթը այլըգ . . . 75 »
Իւչ այլըգ . . . . 40 »

Վիլայաթա խարիճ Օսմանլը եա էֆրէնճ բօսթասը իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն,
Պիր սէնէլիք . . . 200 ղշ.
Ալթը այլըգ . . . 110 »
Իւչ այլըգ . . . . 60 »
Բօսթա ուճրէթի տախիլ տիր.

Պահասը 1 ղրուշ

ԹԵՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՓՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ
ՎԷ ՄԱԻՐԻՅԷՅԻ ՃԱՄԻ ՅԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ
Հէր սաթըրը իչիւն
1 վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 5 ղշ.
3 ինճիւ սահիֆէյէ 4 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու թիճարիյէյէ այիտ օլան իլանաթըն պէհէր սըրասը
2 վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղշ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ 4 »
Զիյատէ միւտտէթ իչին իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր.

Մէվատտը նաֆիայա տայիր պէնտլէր մէճճանէն դապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայաճագ.

Պահասը 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպաասը Ստամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգագը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր. — Ղազէթանըն ումուրը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաղըթլար ... մէխտում հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէքեանա միւրաճաաթ օլունմասը լիւզում, քեաղըթլար միւհիւրլիւ տախի օլըն նամընա կէօնտէրիլմէսի էլթիմաս օլունուր.

ԱՍԻԹԱՆԷ 22 ՅՈՒՆԻՍ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Եէնի Բազար մէսէլէսի, Ավուսթրիայի խայլը մէշղուլ իթմէքտէ օլուպ, համթա դօնթ Անտրասինին տախի, ապլ օլունաճաղը վէ խարիճ իւմիւրա իտէճէկի, էլ հասըլ դափինէթօնուն աէյկէճէյի խայլը վազըթտան պէրու աէօլէնմէքտէ տիր.

Եէնի Բազար մէսէլէսի, տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ավուսթրիա պէյնինտէ հալլ օլունարագ, մուգավէլէնամէսի ագտ, վէ թարաֆէյնտէն իմզա օլունմուշ իսէ տէ, պիր թարաֆտան մէզքիւր մուգավէլէնամէ իճրա օլունամամագտա, վէ պիր թարաֆտան տախի, Ավուսթրիատա բէք չօգ թարաֆլարտան պէյէնիլմէմէքտէ օլտուղունտան, դօնթ Անտրասինին աէյհինտէ իթիրազաթ կիւնտէն կիւնէ չօղալմագտա տըր.

Ավուսթրիա տէվլէթի, դան տէօքմէքտէն վէ մէսարիֆտէն չէքինտիյի իչիւն, վէ պու իշի սուրէթլէ ֆէտաքեարլըղը կէօզէ ալմադըղըն, Եէնի Բազարը իշղալ խուսուսունտաքի անլաշմաղը իչիւն, մէզքիւր սանճաղըն իշղալինի թէխիր իթմէսէ մէճպուր օլմուշ տուր. Պու իշղալըն թէճխիրի, մուհաֆազայի աասայիշ խօլունտա բէք էյի պիր թէտպիր իսէ տէ, Ավուսթրիա խալգը իքի թարաֆ օլուպ, իշղալըն աէյհինտէ պուլունանլար մէճլիսի օլմադըղը կիպի, իշղալըն լէհինտէ պուլունանլար տախի, կէրէք պու թէճխիրտէն վէ կէրէք մուգավէլէնին էսասընտան ասլա մէմնուն տէյիլ տիրլէր.

Պինաէն ալէյհ, դօնթ Անտրասի բէք միւշքիլ պիր մէվգիտէ պուլունույօր իսէ տէ, ապլ ու խիւթիֆասընա տայիր օլան հավատիսին սըհհէթինէ բէք ինանմայըզ.

***

Բրէնս Պիզմարգըն տախի, պու արալըգ Շարգ իշլէրինէ տայիր պիր բլանըգ ուրմաղըա մէշղուլ պուլունտուղու րիվայէթ օլունմագտա տըր. Անճագ պու բլանըն նասըլ բլան օլաճաղընը անլայամայօրուզ. Բրէնս Պիզմարգըն րիյասէթի թահթընտա օլարագ, ագտ խուլմիշ օլան դօնկրէնին գարարլարը էլան թէմամը իլէ իճրա օլունմամըշ, էօյլէ դալմըշ իքէն, տիկէր պիր բլան գուրմանըն լիւզում ու մէնֆաաթըն անլայամայօրուզ.

Պու բլան Պէրլին մուահէտէսինէ մուղայիր օլուպ, օ մուահէտէէ զըտ ճէքէր խօլտա իսէ, բրէնս Պիզմարգ քէնտի րիյասէթի թահթընտա ագտ օլունարագ հալէա միւրէքքէպի դուրումայան պիր մուահէտէսի նամըլ պօղալիլիր, վէ խարիճ պօղուլմաղընը նասըլ թէքլիֆ իտէպիլիր.

Բրէնս Պիզմարգըն բլանը օլսա օլսա, չիմտիտէն եէր ալթընտան դուրուլուպ, պիր դաչ սէնէ սօնրա մէյտանա չըգաճագ պիր թէտպիր օլապիլիր. Շարգտա, պու տէֆա ղուհուր իտէն վուգուաթ, բրէնս Պիզմարգըն պիր դաչ սէնէ էվվէլ դուրմուշ օլտուղու պիր բլանըն նէթիճէսի օլտուղու կիպի, բրէնսը միւշարիլէյհին պու տէֆա դուրտուղու բլանըն տախի, նէթիճէսի քիմ պիլիր նէ վագըթ մէյտանա չըգաճագ տըր. Պունուն իչիւն, պու բլանըն չիմտիքի բօլիթիգայա պիր թէսիրատը կէօրիւլմէսինտէն դօրդուլմազ.

Պու վուգուաթ, Բուսիա իլէ Ավուսթրիանըն դաղանըգըմըշ իսէ տէ, պէյնլէրինտէ պիր րէգապէթ ույանտըրարագ, հիչ պիրինի մէմնուն իթմէմիշ օլտուղու հալտէ, պունտան սօնրա Պիզմարգըն դուրաճաղը բլանըն նէթիճէսի, պիւսպիւթիւն Ալմանիանըն մէնֆաաթընը, վէ Բուսիա իլէ Ավուսթրիանըն զարարընը մուճիպ օլաճաղընտան, մէմուլ իթմէյիզքի, Բուսիա իլէ Ավուսթրիա, բրէնս Պիզմարգըն եէնի բլանընա մուաֆագաթ իթմէսինլէր, խուսուսիյլէ քի, Բուսիա իլէ տէվլէթը Օսմանիյէ պէյնինտէ միւնասէպաթը տօսթանէնին կիւնտէն կիւնէ թէրագգը իթմէքտէ օլտուղու կէօրիւնմէքտէ տիր.

***

Ֆրանսանըն Պէրլին ֆօնսիւ պանգասընըն նազըրը սապըգ Մ. Ֆրէմինին պու կիւն Պրուսյա վէ պաշքա Եւրօբայա կիտէճէյինի էքսէր ղազէթալարըա պէրապէր, պիզ տախի տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ ըտըգ.

Ախիրէն ալընան մալիւմաթը միվտուգէյէ նազարէն, մումաիլէյհ հէր նէ դատար մէմլէքէթի ճանիպինէ հարէքէթ իթմէք նիյէթինտէ պուլունմուշ իսէ տէ, թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն մազհար օլտուղու իլթիֆաթը ֆէվգէլ ատէտէն տօլայը, լէճէլ իւլ թէշէքքիւր, հուզուրը Շահանէյէ չըգմադըղը արզու վէ իսթիզան էյլէտիյինտէ, ավէթինի պիր դաչ կիւն տահա թէէխիր էյլէմէսինէ իրատէյի Շէհրիյարի սուտուր իթմիշ տիր.

Համթա, Մասլագ ճիվարընտա քեային չիֆթլիկի հիւմայունու մումայէնէ իթմէսի, վէ օրատա պիր գրաաթ մէքթէպի թէէսիսի զըմնընտա, լազըմ կէլէն թէտապիրին պա լայիհա արզ օլունմասը տախի իրատէ պույուրուլմուշ օլտուղունտան, մումաիլէյհ թալէպ պույուրուլան լայիհայը տախի պիթմանիլ, տիւնքի կիւն բիչկեահը ճէնապը թաճտարիյէ արզ ու թագտիմ էյլէմիշ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր.

Մումաիլէյհին Ֆէրասաաթէթէ մինասէպէթլէ կէլմիշ վէ հալը թէքմէմինտէ նէ իլէ մէշղուլ օլմուշ օլտուղունա տայիր ղազէթալարըն չիմտիյէ դատար նէշր իթտիքլէրի էնվայը մէգալաթ վէ միւլահազաթըն մագրունը սըհհէթ օլմադըղընը դափթինէ պէյան իտէպիլիրիզ. Մ. Ֆրէմի, խասսէթէն պիր իշ կէօրմէք նիյէթիյլէ Ֆէրասաթէթէ կէլմէմիշ օլտուղունտան պանա պիլիրիզ. Անճագ տէվլէթին պուլունտուղու չէօհրէթի մալիյէսի Եւրօբանըա տէրքեար օլտուղու հէյէթէ, բէնտախիլինտէն պիր թէտպիրի մուսիպ օլմասընա մէյլի, թարաֆէյն հիւքիւմէթը սէնիյէտէն վագըթ օլան թալէպ իւզէրինէ բըլանը հազըրլամաղա մէմուր օլտուղու, հիւքիւմէթէ դարշը պուլունտուղու լայիհալար դալէմ ալարագ, հուզուրը Շահանէյէ թագտիմ իթմիշ տիր.

Պազը ղազէթալար, մէզքիւր լայիհալարըն հէյէթը վիւքէլա թարաֆընտան դապուլ պույրուլմամըշ օլտուղու թէքրար թէքրար եազմըշլար իսէ տէ, պալազ պէյան օլունտուղու վէճհ իլէ, ավէթինին թէէխիրի, պու րիվայաթըն աքսինի իսպաթ իտիյօր.

Պու լայիհալարըն պազըլընտան հիչ տէ խաբրդար օլունամադըղ տըր. Անճագ չու խաթիրայա տայիր գոլիա տէօքիւլէրէք, պու կիւնքի կիւն թանզիմ իթմէքտէ պուլունտուղու նամ խաթըրալ մէսէլէսի չէրայիթինին, Մ. Ֆրէմի թարաֆընտան կէօսթէրիլէն էսաս իւզէրինէ միւլահազա օլտուղու իշիտիլիյօր.

Պու պապտա պու դատար իգթիֆա իտէրիզ. Ֆագաթ Մ. Ֆրէմինին թագտիմ իթմիշ օլտուղու լայիհալարտան պիր եա պիր դաչը դապուլ պույրուլտուղու վէ խարիճ սուրէթը դապլէտէ բէմա օլունտուղունա տայիր տահա մուֆասսալ մալիւմաթ ալըր իսէք, անը տախի եազարըզ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

(Պուլ տուղրի կէլէն թէլէկրաֆլար)

Պանտուր 3 յուլիս

Եէնի հէյէթը վիւքէլա պէր վէճհի աթի թէշքիլ օլունմուշ տուր.

Շէրիֆ բաշա տախիլիյէ, խարիճիյէ վէ մէճլիսի վիւքէլա րէիսի,

Մուսթաֆա Ֆահմի բաշա նաֆիա,

Խայրի Եքյալ բաշա մալիյէ,

Մահմուտ Պարիդ բաշա մէարիֆ,

Օսման Կալիլ բաշա հարպիյէ,

Մուրատ բաշա ատլիյէ.

Բօմա 3 յուլիս

Ռուս տէյիրմէնի վէ Փադրիգալարըն վէրկիսինէ տայիր մէճլիսի մէպուսանըն վէրտիյի դարար իւզէրինէ միւզաքէրաթա պուհրան հասըլ օլմուշ տուր.

Բարիզ 3 յուլիս

Բօլ տը Գասսանեագ պիտայէթ մահքէմէսի թարաֆընտան դապահաթ-սըզ չըգարըլմըշ տըր.

Լօնտրա 3 յուլիս

Սապըգ իմփէրաթօրիչա Էօժէնի թէհլիքէ տէ կէչիրտի.

Իւմփա Պուրնուտան 6 յունիս թարիխիյլէ վիւրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆտա կէօրէ, Զուլուլար գըրալը Սէթիվայօ միւտալէհա թէքլիֆինտէ պուլունմուշ տուր.

Աթինա 3 յուլիս.

Տիւնքի կիւն պիր Եունան ասքէրի միւֆրէզէսի 300 Օսմանլըտան իպարէթ պիր պէօլիւքըլ չաթըշմըշ օլուպ, պու պէօլիւքլէրին էքսէրիսի տալէր իմիշ. Պու պէօլիւք Եունան հուտուտունու կէչմիշ իմիշ սօնրա, Լամիա նահիյէսինտէ Արմէնիատէ դարյէսինէ կիտէրէք, պիր դօյուն սիւրիւսի դափմըշ իսէ տէ իւչ չօպանը էսիր ալմըշ կէօթիւրմիւշ տիր.

(Լէվանթ Հէրալտ ղազէթասընտան Բէլէկրաֆ)

Լօնտրա 3 յուլիս

Բրէնս Ա. Պըաթէնպէրկ տը Պաթէնպէրկ (Պուլղարիստան բրէնսի) Տէրասաաթէթէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր (ինկիլթէրա տըր Պրինսիգէտէն այֆինէ պինիպ օլմուշ տուր).

Պանտուր 3 յուլիս

Վիւքէլանըն պուհրան կէչմիշ տիր. Եէնի պիր դապինէթօ թէշքիլի խըտիվ թարաֆընտան Շէրիֆ բաշայա հավալէ օլունմուշ տուր.

Միսըր մալիյէսինին թէնզիմի իթմէք իչիւն պիր դօմիսիօն թէշքիլ օլունաճագ տըր. Պու դօմիսիօն՝ միւմէյյիզ միւտախալէ թարաֆընտան թային օլունաճագ մուրախասալարտան իպարէթ օլաճագ տըր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Իթալիա սէֆիրի դօնթ Գօրթի Թարապլուսա սէֆարէթխանէտէ պիր զիյաֆէթ վէրէրէք, պաղը սիւֆէրա իլէ Միսառ պէյի սապըգ Ֆօթիատէս պէյ վէ պաղը զէվաթը միւթէպէրէ հազըր պուլունմուշլար տըր.

—Պիր ինկիլիզ թօբ թուպասըն պէր իւչ այտան պէրու Մուտանիա տէնիզլէյէ սէվահիլինին խարիթա սընը չըգարմագտա օլտուղունու Մուսըք կազէթասը եազըյօր.

— Եէնէ Մուսը դէ աթիտէքի ֆըգրա օգունմուշ տուր.

«Օրթաքէօյտէ չօգտա ույուղ պուլունտուղու սէօյլէնիր իսէ տէ, պիզ պունա բէք ինանմայարագ տէյիլիզ. Պունունլա պէրապէր հէքիմին պիրի պիզէ իխպար իտիյօր քի, 1877 տէ գարյէնի մէզքիւրէտէ 7 նէֆէր ույուղ պուլունտուղու հալտէ, 1878 տէ միգտարը 12 յէ դատար պալիղ օլմուշ տուր. Կէօրիւնիւյօր քի, չիմտի տէ պու տէհշէթլի խասթալըղա միւպթէլա օլանլարըն ատէտի 25 է դատար չըգմըշ տըր.

«Մուխալիֆիմիզին էֆքեարընա կէօրէ, ատէսէրի կիթտիքճէ արթմագտա օլան մէրզում թէհլիքէլի խասթալարը Օրթաքէօյտէն թէպլիտ իթմէլի տիր.»

—Թօր տէ Պօֆօրըն իփատէսինէ կէօրէ, Եունան մէպէլէսի իչիւն Մուխթար բաշա իլէ Մէնիֆ էֆ. հազըրլամըշ դօմիսէր թային պույրուլուպ, տիկէր պիր րիվայէթէ կէօրէ տախի, Գարաթէօտօրի բաշա հազրէթլէրի պիրինճի դօմիսէր սըֆաթըյլա միւզաքէրաթա հիւսնէմէ օլմագ տըր.

—Պու կիւն պիր եօղուտան իչիւմմալիմիզ կէօրէ, իսմի դագլըտա Օվաճըգ դարյէսինտէ Ջէրքէսլէր պու չարշամպա կէճէսի հալի վագըթի եէրինտէ պիր Երմէնինին խանէսինէ կիրէրէք, պարայա վէ օլտուղու պօղաղընա պիրէր թօբուզ կէչիրիպ, պարասը, սօղրա, էվի քէամիլէն սօյմուշ վէ ֆիրար իթմիշլէր տիր.

ԻԳԴԱՄԻ ՏԱՎԱ
ՎԷ
ՅԱՆՑՕՒՃԵԱՆ ՃԻՎԱՆ ԷՖ.

Կէչէն կիւնքի նիւսխէմիզտէ իլան իթտիյիմիզ վէճհլէ, էֆէնտիի մումայիլէյհին ալէյհինտէ իգամէ տավա իլէ տէվլէթ սալոնէ կիւնքի կիւն սաաթ ալթըտա վէքիլիմիզ Շահեան Պէտրոս էֆ. իլէ Ջէրքէսլէր ճէզա մահքէմէսինէ միւրաճաաթ էյլէմիք իսէ տէ, միւտտէաալէյհին վէքիլի, էվվէլ մէզքիւրտէ կէլմէյիպ մուհաքէմէնին էօնիւմիւզտէքի սալը կիւնիւնէ թալիգ օլունտուղու մահքէմէ թարաֆընտան թէպլիղ օլունմուշ տուր.

Պունուն իւզէրինէ իթթիհամ նամէսի թալէպ իթմիշ իսէ տէ, օնուն տախի սալը կիւնիւ վէրիլէճէյի խապէր վէրիլմիշ տիր.

Նօրմա Պօրթեհ Մէրգըմոթ վէ Նօրթէրն եանկըն սիկուրթա գումբանեալարը

Մահիզ իւլ իմզա, մէզքիւր գումբանեալար թարաֆընտան մէմուրիյէթի քեամիլէ իւթիհասլ իթմիշ, վէ մասլահաթկիւզարըգ խըտմէթ ու վագըֆէսի էօհտէսինէ իհալէ գըլընմըշ օլմաղլէ, բաղլարը էհալի թարաֆընտան, պէր վէճհի սապըգ, հիւսնիւ թէվէճճիհ վէ էմնիյէթ պու ահվալ օլունմասը րիճա օլունուր. Մահիզ իւլ իմզա, պունտան պէօյլէ, մէզքիւր գումբանեալար ումուր ու մէսալիհինին գաանիկ Յ. Սէրօբեան վէ ճօն Սուան մարիֆէթլէրիյլէ րույէթ վէ թէսվիյէ օլունաճաղընը թասրիհ իտէր.

ՃՕՀՆ ԲԱՌԻԼ

Գալաթա, Կլավանի խան Ն° 5

21 Յունիս 1879

ԻՆԿԻԼԻԶ ՂԱԶԷԹԱԼԱՐԸՆՏԱՆ

—

ԲՐԷՆՍ ԼՈՒԻ ՆԱԲՕԼԷՕՆ

Ինկիլթերրա՚ Լօրտլար գամարասընըն յունիս 23 իճթիմաընտա, մութէվէֆֆա բրէնս Լուի Նաբօլէօն հագգընտա մուհիմ պէհանաթ վագը օլտու ։ Ումում Ինկիլիզ ասաքիրի պէրըյէսի պաշ գօմանտանը Տիւք տը Քէմպրիճ, բրէնսի միւշարիլէյհին ճէնուպի Աֆրիգայա կիթտիյի վագըթ, Զուլուխթան Ինկիլիզ օրտուսու գօմանտանը լօրտ Չէլմֆօրտա, վէ ճէնուպի Աֆրիգա Ինկիլիզ միւսթեմլիքեաթը վալիսի Սըր Պարթլ Ֆրէրէ թեւսիյէ օլունմագ ուզրէ, քէնտիսինին միւշարիլէյհ բրէնսէ վէրտիյի թավսիյէնամէլէրի գըրաաթ իթտի ։ Պու թավսիյէնամէլէր վէ մուախարէն Տիւք տը Քէմպրիճին վէրտիյի իյզահաթ, բրէնսին գաթլի մասատէսինէ, Տիւք տը Քէմպրիճի վէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթինի մէսուլիյէթտէն գուրթարմագտա տըրլար ։ Տիւք տը Քէմպրիճ քէնտի թավսիյէնամէլէրինտէ տէմիշ իտի քի. «Բրէնս Լուի Նաբօլէօն անճագ քէնտի հիսապընա օլարագ մուհարէպէյէ կիտէեօր ։ Օրտուտուղտա խըթիստամ օլունմագ արզուլէեօր, ֆագաթ հիւքիւմէթ պունա ըճսմէն միւսաատէ վէրէմէզ ։ Քէնտիսի անճագ սէյիրճի մագամընտա օլարագ, օրտուտուղա պէրապէր պուլունմալը տըր ։» Տիւք տը Քէմպրիճ, Լօրտ Չէլմֆօրտա վէ Սըր Պարթլ Ֆրէրէ ըճճա իթմէքտէ իտի քի, բրէնս Լուի Նաբօլէօնա միւմքին մերթեպէ ասարը միհմաննիւվազի իպրազ իթսինլէր վէ մուամէլաթը հարպիյէտէ քէնտիսինէ մուավէնէթ վէ հիմայէթ իթսինլէր, էյլէ քի կէնճ բրէնսին պաշընա պիր գազա կէլմէսին ։ Տիւք տը Քէմպրիճ աչըգտան աչըգա տէմիշ իտի քի, բրէնս Լուի Նաբօլէօն գարարգեահտան չըգատէ ճէսարէթլի վէ չէճաաթլը պիր զաթ օլմաղլա, քէնտի հարաքեաթընա տըգգաթ իթմէք լազըմ տըր ։ Վէլհասըլ, Տիւք տը Քէմպրիճ, քէնտի թավսիյէնամէլէրինտէ խուլտա պէեան իթմէքտէ իտի քի, Լօրտ Չէլմֆօրտուն վէ Սըր Պարթլ Ֆրէրին մուավէնէթի իլէ, Բրէնս Լուի Նաբօլէօնուն չու սէֆաղաթը քէնտիսինէ խաճըրլը օլաճագ տըր ։ Բրէնս Լուի Նաբօլէօն պիր մուհարիպ սըֆաթըյլա ճէնուպի Աֆրիգայա կիթմէյիպ, անճագ պիր սէյիրճի վէ օրտու միւսաֆիրի օլաճագտը. Ինկիլիզ հիւքիւմէթի, միւշարիլէյհ բրէնսին օրտուտա աւի ղապիլ վէ աքէր կիպի խըթիստամընը գաթիէն մէն էյլէմիշ իտի, վէ պիր միւսաֆիր սըֆաթըյլա տախի, բրէնսի միւշարիլէյհի, Լօրտ Չէլմֆօրտուն վէ Սըր Պարթըլ Ֆրէրին հիմայէ վէ մուավէնէթինէ հէվալէ իթմիշտի ։

Իշթէ պու սուրէթլէ Տիւք տը Քէմպրիճ վէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի մէսուլիյէթտէն գուրթուլույօրլար իսէ տէ, Լօրտ Չէլմֆօրտ վէ Սըր Պարթլ Ֆրէր մէսուլիյէթտէն պիւթիւն պիւթիւնէ արի տէյիլլէր ։ Ֆիլվագի պէտպախթ բրէնս, տէլիգանլըլարա մախսուս օլան սուրէթտէ հատտինտէն չըգատէ ճէսարէթլի իտի իսէ տէ, տէյի՞լ մի քի խասսէթէն պու չէյ իչիւն Լօրտ Չէլմֆօրտուն վէ Սըր Պարթլ Ֆրէրին նէզարէթ վէ հիմայէսինէ հէվալէ գըլընմըշ ըտը ։ Լօրտլար գամարասընըն մէգքիւր իճթիմաընտա մուխալիֆլըն րէիսի Լօրտ Կրանվիլ պէտպախթ բրէնսին վէֆաթընտան տօլայը ըզհարը թէէսսիւֆ իթտիյի սըրատա, Լօրտ Չէլմֆօրտուն վէ Սըր Պարթըլ Ֆրէրին պու պապտէ օլան գայտըզլըգլարընտան չիքեայէթ իթմիշ տիր ։ Լօրտ Չէլմֆօրտ թէլէկրաֆլարընտան պիրինտէ տէմիշ իտի քի, բրէնս Լուի Նաբօլէօնուն էօյլէ մուխաթարալը եէրլէրէ քէշֆէ կիթմէսինտէն քէնտիսինին խապէրի եօգտուտու. ֆագաթ բրէնսին պէօյլէ քէշֆէ կիթմէսի իլք տէֆա տէյիլ իտի. տըգգաթ օլունմալը վէ մէն խոլմէլի տէյի՞լ մի իտի. Եախօտ քէշֆէ կիթմէ տախի եանը սըրա պիր աղ կիյատէ ասքէր կէօնտէրմէլի տէյի՞լ մի իտի, վէ մայէթինտէ պուլունա՞ըլար գօրգուլու գաչմագտան իսէ, բրէնսի մուհաֆազա իթմէլի տէյիլլէ՞ր մի իտի ։ Պու վագըը միւթէլէմէեէ տայիր Լօրտ Չէլմֆօրտտան Ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ պիր մահրէմանէ թէլէկրաֆ վարիտ օլմասընտա վէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին մէգքիւր թէլէկրաֆա տայիր սըշարըյա մալիւմաթ վէրմէմէսինէ նազարէն, կէօրիւնիւր քի, ճէնուպի Աֆրիգատա Ինկիլիզլէր բրէնս Լուի Նաբօլէօնուն գաթլինտէն տօլայը ճիտտէն մէսուլ տըրլար ։

—

ՃԷՆՈՒՊԻ ԱՄԷՐԻԳԱ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

Բէրունուն Քալլաօ չէհրինտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Հուասքար նամ Բէրու զըրհլըսը, Չիլինին Ավթօֆօկասթա չէհրինի թօբա թութմուշ տուր ։ Պու չէհիր հուտուտտա վագը օլուպ, Չիլի մէմալիքինտէն Պօլիվիայա կէօթիւրիւր ։ Հուասքար զըրհլըսը իքի գըթա ախշապ Չիլի նագլիյէ սէֆայինինի զապթ իթմիշ, վէ Չիլիլիլէրին Գօվատօնգա նամ ախշապ հարպ սէֆինէսի ֆիրար իթմէք ուզրէ իքէն՝ գարպսա օթուրմուշ ։ Մուախխարէն Հուասքար զըրհլըսը, ահալիթէն էթթիշմիշ օլան իքի գըթա Չիլի զըրհլըսը իլա մուհարէպէեէ թութուշմուշ իսէ տէ, տահա գըլըշմատան չէքիլիպ կիթմիշ, վէ մուհարէպէ սէմէրէսիզ գալմըշ տըր ։

Գարա մուհարէպաթընա տայիր հէնուզ խապէր եօգ տուր ։ Ճէնուպի Ամէրիգատան Էվրօպայա հավատիս թէլէկրաֆլա տախի բէք կէճ կէլիյօր ։

—

ԵՈՒՆԱՆ ՀՈՒՏՈՒՏՈՒ

Գօրֆուտան Նոյէ Ֆրայէ Բրէսսէ ղազէթասընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Եբիրոստա վէ Թըրհալատա Եունանիսթանա գարշը թէճէմմիւ՝ իթմիշ օլան ասաքիրի Օսմանիյէնին միգտարը 55 պինէ պալիղ օլույօր ։

Պու թարաֆլարտա թագըմ թագըմ հայտուտ չէթէլէրի կէզմէքտէ օլտուգլարընտան, ասայիշ էմնիյէթ գալմամըշ տըր ։ Պազը տէֆա հէր պիր չէթէ, 80-100 նէֆէր գատար հայտուտ վէ գանլը գաթիլի հավի պուլունույօր ։

Թըրհալատա Զարգօս նամ մահալտէ պիր Ավսթրիալը գաթլ օլունմուշ տուր ։

ՌՈՒՍԻԱ

Իքի այտան՝ պէրու Ռուսիանըն միլլի տօնանմասը սէֆինէլէրի Օտէսատա թօբլանըպ, պունլար նէֆիլէրին Սիպէրիայէ նագլինէ մախսուս տըր ։ Ռուսիանըն հէր հապսխանէլէրինտէն 700 գատար մահպուսիյն էլան չէհրը մէգքիւրէ տօղրու կէթիրիլմէքտէ օլուպ, մահպուսինի մէգքիւրէնին էքսէրիսի Նիհիլիսթ օլարագ չարգի Սիպէրիատա քէային Սախալին նամ ատայա նէֆի օլունմագա մահքիւմ օլտուգլարընտան, օրայա նագլ օլունմագ ուզրէ Նիժնի—Նօվկօրօտ նամ սէֆինէյէ իրքեապ օլունմուշլար տըր ։

Ռուսիա հիւքիւմէթինին միւճէտտէտէն իթթիխազ իթմիշ օլտուղու ուսուլը նազարան՝ էվվէլքի ուսուլտէն հէմսէրի վէ հէմ ուճուզ օլաճագ տըր ։ Էվվէլ գարատան նագլ օլունարագ իքի սէնէ սիւրէր իտի. չիմտի Օտէսատան մէգքիւր Սախալին ատասընա կիթմէք իչիւն իքի այ քիֆայէթ իտէճէք տիր ։ Նիժնի—Նօվկօրօտ սէֆինէսի Օտէսատան հարէքեթ իտէրէք, Սուէյշ, Վլատիվօսթօգ թարիգլյէ ճէզիրէյի մէգքիւրէյէ վասըլ օլաճագ տըր ։

Սէֆինէնին համուլէսի 50000 բութ գատար օլուպ. մահքիւմիյնին էրզագ վէ էլպիսէսինտէն, վէ ինշաաթ իչիւն տէմիրտէն, վէ ճամ վէ նէպաթաթ վէ զիրաաթ էտէվաթընտան իպարէթ տիր ։

Իշպու կաղէթասընըն իֆատէսինէ կէօրէ, Սախալին ատասընըն մէնֆա իթթիխազ օլունտուղունա սէպէպ չու իմիշ ։

«Էլան Ռուսիատա քիւրէք ճէզասը իչիւն օն պիր հապսխանէ օլուպ, պունլարտան պիրի Իրգուչ գուրպինտէ պուլունարագ, 1500 մահպուստան զիատէ իսթիապ իտէմէզ. հալպու քի չիմտի օրատա 2000 մահպուս վար տըր ։

«Սիպէրիանըն պաշլըճա չէհրի պուլունան Թօպօլսգտա իսէ, 1250 մահքիւմը իսթիապ իտէր իքի հապսխանէ պուլունուպ, հալպու քի 725 քիշի վար տըր ։ Ռուսիանըն տիկէր հապսխանէլէրի Էվրօբա գըթասընտա քեային Վիլնա, Բէգօվ, Սիմպիրսգ, Բէրմ, Խէրգայա, Զաաչիթա, Նօվօպօրիսխարգօվ չէհիրլէրինտէ պուլունմագտա տըր ։ Պունլար 2745 քիշի ալըր իքէն, չիմտի 3000 մահքիւմը հըֆզ իտիյօրլար ։

«Զիքր օլունան օն պիր հապսխանէ 5295 մահքիւմը անճագ իսթիապ իտէր իքէն, 6000 տէն զիատէ մահպուս վար տըր. պունտան մաատա 500 մահքիւմ տահա պուլունուպ, պունլարտա Ռուսիանըն իչէրիսինտէ հապսխանէլէրին պօշլուգընտա պէքլէյօրլար ։ Պինաէն ալէյհ 700 մահքիւմիյնին Նիժնի—Նօվկօրօտ սէֆինէսինէ իրքեապընա գարար վէրիլմիշ, վէ պունլար Խարգօվ վէ Պարիսօվլէպօվ վէ Վիլնա վէ Բէգօվ էյալէթլէրի հապսխանէլէրինտէն կէթիրիլմէքտէ պուլունմուշ տուր ։

«Մահքիւմլըյի մէրգումէյէ մէնֆա թախսիս օլունաճագ օլան Սախալին ատասը՝ Մանտչուրիա մէմալիքինին սէվահիլի պօյունտա չարգի Օգիանուստա պուլունույօր ։ Հավասը բէք սէրթ վէ սօղուգ իսէ տէ, թօբրաղը մահսուլտար տըր, վէ կիւզէլ օրմանլար, վէ տէմիր վէ քէօմիւր մատէնլէրի վար տըր ։»

———

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Թրապզօն մուխպիրիմիզտէն յունիս 14 թարիխլի ալտըղըմըզ մէքթուպ տուր ։

. . . Միւէլլիֆ,

Շու աղ վագըթտան պէրու Թրապզօն ահվալի ուղէրինէ պիր հավատիս վիրէմէտիյիմ մահճու պումը ։ Պու տա պաշգա պիր չէյ օլմայըպ, միւճէրրէտ չայանը հէմմիյէթ հալաթըն ատէմը վուգուպինտէն տիր ։ Հէր նէ գատար պազը ճիւզի ույղունսուզլուգլար տա վուգուա կէլմէքտէ իսէ, անլէր տախի վալիմիզ Սըրրը բաշա հազրէթլէրի սայէսինտէ աէրհալ էօնիւ ալընմագտա, վէ միւթէճասըրլըն ճէզայը սէզալարընը կէօրմէքտէ տիրլէր ։ Ֆիլհագիգա միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին իշ պու ամիւրը խըթիզամէթ հարաքեաթը չայանը մէտհ վէ սիթայիշ օլմաղլա, ումումու ինզըպաթլայէէ գայէթ միւտաագգըգ վէ միւթէնի պիր զաթ տըր. տայիմա մէմլէքեթ վէ միւլքհագաթը սէքէնէսինին էսպապը րահաթ վէ սէրպէսթիյէթինէ, վէ մէմուրիյինին վազիֆէյի ասլիյէլէրի տախիլինտէ պուլունմալարընա, վէ հուգուգը ապատ վագըթ վագըթընա վէ միհվէրի լայըգընտա թէսվիյէսի խուսուսլարընա ֆէվգէլատէ պէզլը տըգգաթ վէ իթինա խըլէմէսի պէհագգ ինքեար օլունամազ. ինշալլահ ու թաալա չու պիտայէթը մէմնունհէ նէթիճէյի մէմուրիյէթէ գատար իթթիսաա վէ ճէմի սէքէնէյի վիլայէթի քէնտիսինէ միննէթտար իտէր ։

Պիր տէ միւրուր թէզքէրէլէրի հագգընտա էօթէտէն պէրու ճարի օլան նիզամ հէր նէ գատար չիմտիյէտէք բէք չօգ մէրի տէյիլ իտի իսէ տէ, կէչէնլէրտէ թամիմէն չէրէֆվարիտ օլան էմրը սամիի սատարէթփէնահիլէրի իգթիզասընճա, պուրատա բէք սըգը վէ տըգգաթը պազըլմագտա օլուպ, հալա պիր գաչ տէֆա կէրէք Տէրսաատէ վէ կէրէք Անատօլու ճիհէթինտէն վարիտ օլան եօլճուլարըն եէտլէրինտէ միւրուր թէզքէրէսի պուլունմատանլարը եէրլէրինէ իատէ գըլընմըշ, վէ պու տա պիթթապի քէնտիլէրինէ ղատրի մաճիզ պուլունմուշ օլտուղունտան, պատէղին պու միւզլիւ թէտարիքեսիզ կէլմէլէրի վէ մէսարիֆի ճիւլլիյէյէ տուչար օլմամալարը իչիւն էլանըմըզա հիմմէթ պուլունմալարը միւթէճէննիպ տըր ։

Միւլքիմիզտէ տէ պաղը կէօնա նէշրիյաթը չօյան չէյլէր օլուպ, պունլարըն տա չիմտիյէ գատար էսաասը թէէսսիւր միւթէլագգա իչին նէթիճէյի իճրաաը իսթիզարընտա պուլունտուղումտան նէշաթ իթմիշ իտի. հալպու քի պու միւհիմմիզ վէ տէվամըղ հարաքեաթըմըզա պագըլընճա, սէնէլէրճէ տախի պէքլէնիլսէ, երինէ սէմէրէսիզ գալաճաղը անլաշըլաճաղընտան, մահզա թէշվիգ վէ թէշվիր օլմագ ուզրէ սըրալը քէյֆիյէթէ իճթիսար իլլէտիմ. չէօյլէ քի,

Էվվէլա «Արևելեան Դպրոցասիրաց ընկերութիւն» թարաֆընտան Մուշ վէ Ալաշկերտ ճիհէթլէրինտէ քիւշատ օլունաճագ մէքեաթիպին միւտիրիյէթ մէմուրիյէթինէ մէմլէքէթիմիզ մուալլիմլէրինտէն Սարրաֆ էֆէնտինին թայինի վէ իզամը էսնասընտա մէմլէքէթիմիզին էրմէնի ահալիսինտէ վագը օլան չէվգ վէ մէսէրրէթ փիլ հագիգա թարիֆ օլունմագ տէրճէճէլէրտէ իտի. վէ հէմ տէ էֆէնտիի մումաիլէյհին ղայրէթի տէլալէթի իլէ մէգքիւր ընկերութիւնա պիր խանէ վէ եախօտ քէնտիսինին հարճըրահընա մէտար օլմագ ուզրէ, զէվաթը համիյէթմէնտանէտան ՚պիր ճէմիյէթը մախսուսէ թէշէքքիւլ իտիւպ, իճապ իտէն հիմմէթ վէ համիյէթին իճրասընա վատլար տախի իտիլմի իսէ տէ, հէր նասըլ ըսա էյհալէթու հազինի պիր էսէր հուսուլէ կէլմէտի.

Սանիյէն Մատենադարան ինտասը վէ օ եօլտա սարֆը հիմմէթին իգթիզասը ճիւմլէ ինտինտէ մալիւմ վէ միւսէլլէմ իքէն, վէ պու խուսուսա մուճիպի թէրագգիի խըլուֆ թէֆէրրուաթընտան պուլունմուշ օլտուղու, էքսէր թարաֆլարտան թէշվիգաթը լազըմէ իթա օլունմուշ իքէն, պիր իքի նիւմայիշ կէօստէրիլտի իսէ տէ, պու կիւն եարըն տէյէրէք հալա թէմամը իլէ թէշէպպիւսէ իգտամ կէօրիւլմէտիյինի մաթէէսսիւֆ արզ իտէրիմ.

Էլ ճիւմլէ Բաթրիգխանէմիզ ճանիպինտէն թէվարիւտ իտէն պիր թագըմ էվրագը մուհիմմէ վէ միւսաթաճէլէ, քի միլլէթին բուհու մէսապէսինտէ օլուպ, իճապը իճրասընըն պիր ան թէէխիրի թէճվիզ կէօրիւլէմէզ իքէն, չիմտիյէ տէկին ուղըրլէրինէ պագըլտա մէյտան պիլէ ըթթըլա օլունամամըշլար տըր ։

Պինապէրին պունլարը եագմագտան միւրատ, տէյիլ քի Թրապիզօն Էրմէնի միլլէթինին գըլէթը համիյէթ վէ ղայրէթինի պէյան իթմէք տիր, հաշա, քէնտիլէր ճիւմլէթէն տիրայէթ քեար վէ միլլէթպէրվէր զաթլար, վէ էքսէրիսի չու զէմանտէ բիլճիշ վէ իլմու հիւներ կէօրմիւշ վէ տէվլէթ վէ միլլէթ ուղըրունտա չալըշմասընը սէվէր ատէմլէր իսէլէր տէ, քէնտիլէր տայիմա ախզ ու իթա իլէ մէշղուլ օլտուղլարընտան, չու իշլէրին եօլու իլէ ճէրայըտա վագըֆ պուլունմամալարընտան ՚հասըլ օլուշ տըր. վէ պիր տէ զաթէն պու միւլքիւ ճէսիմ վէ քէսիր իւլ էֆրատ օլան մահալլէրտէ, պու կէպի խուսուսաթը միւհիմմէյի միւճէրրէտ մէմուրիյէթլէրինին իգթիզասը պուլունան մէրխասա էֆէնտիլէրին թէշվիգ վէ թահրիգինէ միւթէվագգըֆ վէ հէր հալտէ անլէրին վազը վէ թէնպիհամը թէէսսիւրինէ մէնութ տուր. հօգ քի, քէնտի քէնտիլէրինի հիւքիւմէթ մագամընտա գայիմ իթմէք տիր ։

Ցօղրուսու մէրխասամըզ Մատթէոս Սրբազան հազրէթլէրինին էզ հէր ճիհէթ ղայրէթ վէ հիմմէթի ինքեար օլունամազ, լաքին միւմաիլէյհին տէ պիլայա չու մէշաղիլի քէսիրէ արասընտա միւհագաթտա ինչա օլունմուշ օլան պիր իքի քիլիսէնին թագտիսինտէ, վէ քէնտիսինէ վագը օլան ճիւզի զաաֆիյէթին թէտավիսի զըմնընտա պիր միւտտէթ գարըճալարտա պուլունմուշ օլտուղունտան, խուսուսաթըն թէտվիյէսինի թէնպիհ տէ էյլէմիշ իսէ տէ, եինէ քէմամէնտ գալմըշ, վէ մալիւմ տիւր քի, մէճալիսի միլլիյէ, րուհանի մէճլիսի օլմատըղը հալտէ, ապալար պիթթապի քիւշայիշ վէ իւմիտլաֆ իլէ պի տէվամ օլուրլար ։ Հէր նէ հալ իսէ, ինշալլահ իմտի իտէրիզ քի կէրէք Սրբազանը մումաիլէյհ սայէսինտէ վէ կէրէք համիյէթմէնտանը ահալի ղայրէթի իլէ խուսուսաթը մէգքիւրէ գարիպէն սուրէթը ինթիզամա վէ մուվաֆըգը ինթիզարա վասըլ օլուր, վէ ահիգլէրի տէ կէլէճէքտէ մահլ իֆթիխար հուսուլլէրինի արզ իտէրիմ։

———

Վան մուխպիրիմիզտէն մայիս 19/31 թարիխլիյէ ալտըղըմըզ մէքթուպ տըր ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Ուրախառիթ լուրով մը սկսիմ նամակս ։ Արդիւնտեան ընկերութիւնը մի

նախակրթարան ալ ունեցաւ Վան Կէմ գիւղին մէջ ։ Յիշեալ Ընկերութեան տեսուչ Մ. Փորթուգալեան էֆ. մայիս 10 ին հեռագիր ստացաւ Կ. Պոլսէն Ընկերութեան գործադիր ժողովէն եւ 17 ին հեռագրեց թէ ձեր հրամանին համեմատ Կէմ մէջ դպրոց բացի լմնցայ ։ 7 օր բաւական եղաւ դպրոց մը բանալու եւ դպրոցին վերաբերեալ ամեն տեսակ կարգադրութիւններն ընելու համար ։ Այս աստիճան արագաշարժ գործողութիւն մը մարդու հիացում կը պատճառէ ստուգիւ եւ կարդարացնէ «Մշակի» մէջ Կ. Պոլսոյ թղթակից Պ. Հայկակի նամակներէն միոյն մէջ յիշուած հետեւեալ խօսքը. «Հեռագիր մը աստի (Կ. Պոլսէն) եւ ահա մի դպրոց կը բացուի անդ (Վան)» ։ Կ. Պոլսոյ եւ Ռուսաստանի Հայերն երբ Արարատեան ընկերութեան այս օրինակ փայթեռանդ գործունէութիւնը կը տեսնեն, անշուշտ առաւել եւս կը բազմապատկեն իրենց համարումն նորա վրայ ։ Վանայ ժողովուրդը այլշած է նորա գործոյ վրայ, գործեր՝ որք ոչ թէ ընութեամբ համակրելի են միայն, այլ եւ իրենց ճշդութեամբ եւ ուղղութեամբ ։ Հետեւեալ տեղեկութիւններ քաղած եմ Պ. Մարկոս Նաթանեանէն որ Փորթուգալեան էֆէնտիի հետ միասին Կէմ գնացած էր դպրոցը բանալու համար եւ որ անցած ամառ Արարատեան ընկերութեան տեղեկագրելու համար անձամբ Հայոց Ձորը պտըտած էր, զի Փորթուգալեան էֆէնտիի երկրորդ անգամ Վան գալէն առաջ նոյն Ընկերութեան Վանայ գործակալութեան պաշտօնն ունէր ։

Կէմը Հայոց Ձորի 32 գիւղերէն ամենէն բազմամարդն է . ունի 71 տուն զուտ Հայ, 9 տուն գաղթականներ կային հոն . այս գարուն մեկնեցան իրենց երկիրը Խիզան ։ Կէմը ունի իւր մէջ 112 դպրոցական հասակ ունեցող մանուկներ միայն ամառուան համար, եւ 21 ալ ձմեռուան կաւելնայ ։ Առաջին գումարին 38 ը օրիորդ են ։ Ամբողջ Հայոց Ձորի մէջ որ Աղթամարայ իշխանութեան տակն է, մի օրինաւոր դպրոց չկայ ։ Երբ անցած տարի պտըտելու ելայ այդ գիւղեր, ամեն գիւղացիք աղիողորմ կաղաչէին որ իրենց գիւղի մէջ դպրոց բացուի . Անհնար է գտնել մի գիւղ, որոյ բնակիչներն դպրոց ունենալ չուզեն ։ Երբ Կէմի մէջ դպրոց բացուեցաւ, անմիջապէս 80 աշակերտ թափեցան դպրոց արու եւ էգ, որք դրի ինչ լինելն չգիտէին ։ Քաղաքի մէջ թաղի մը դպրոցական հասակ ունեցող մանկանց 10 էն 6 ը հազիւ դպրոց կը գնայ, իսկ Կէմ որպէս եւ Կէմանէնց ուր Արարատեան ընկերութեան Բ. նախակրթարանն կայ, 10էն 9 մանուկներն դպրոց կը յաճախեն ։ Կէմցիք անթիւ աղօթք եւ գոհութիւն կը մատուցանէին Աստուծոյ որ Արարատեան ընկերութեան ուշադրութիւնը իրենց վրայ դարձուց եւ բիւր շնորհակալութիւն կը մատուցանէին Փորթուգալեան էֆէնտիի եւ ինձ որ իրենց գիւղի տեղեկագիրն առած էի ։ Կէմցիք շատ մը գիւղերու յատուկ եղող արբեցութեան մոլութենէն զերծ են, իրենց հողերն իրենց ձեռքն ունին, քաղաքացւոց ծախած չեն, ինչպէս ուրիշներ ։ Հող ծախելը իրենց մէջ ամօթ կը համարուի ։ Կէմ հիմնարկութենէն մինչեւ ցարդ դպրոց ունեցած չէր ։ Կէմ ֆիզիքական դիրքըն շատ լաւ է, առջեւէն կանցնի Շամիրամ անուն վտակն եւ Անգղ անուն գետն որք իրենց դաշտեր կոռոգեն առատութեամբ ։ Կէմցիք ալ միւս Հայաբնակ գիւղացւոց պէս հարստահարուած եւ հետեւապէս թշուառ են . այդ պատճառով պանդուխտներ ունին Կ. Պոլիս, բայց քիչ . նոցա ամրարութիւնն է պարագ վճարելէն վերջ դառնալ առանց յապաղելու ։ Մեր նոյն գիւղ գտնուած գիշերն՝ մի Յակոբ անուն Կեմցի, մի Արամանեցի Թուրքէ չարաչար դանակոծուեցաւ դաշտին մէջ եւ մազապուր ազատելով մահէ՝ փախաւ գիւղն եկաւ ։ Դանակոծեալն չհամարձակեցաւ բողոքել զի գիտէր թէ հատուցում չլինիր եւ յետոյ բոլորովին կոպանուի մի եւ նոյն Թուրքէն ։ Կէմը քաղաքի արեւելեան հարաւ կիյնայ եւ 4 ժամ հեռու է ։ Ընտիր ձիով կարելի է 3 ժամէն գնալ ։

Այս տեղեկութիւններէն ի զատ ուրիշ շատ պատմութիւններ ալ ըրաւ միեւնոյն անձն գիւղացւոց ընտանեկան, ազգային քաղաքական կացութեան վրայ, բայց նամակս չերկարցունելու համար դառնամք ուրիշ լուրեր ալ գրել ։

Ցորմէ հետէ քննչաց Կ. Պոլսէն մեկնիլն իմացուած է, տեղւոյս կառավարութիւնն պատրաստութեանց մէջ է . կերեւի թէ արդէն սկսած է բարեկարգութիւններն գործադրել ։ Ճանապարհներն հարթել կը տայ, կամուրջներ կը շինէ, փողոցաց ապականութիւններն վերցնել կը հրամայէ ։ Բազմաթիւ լապտերներ շինել տուած է որպէս զի փողոցներու գլուխներ եւ հրապարակաց մէջ վառել տայ, երբ քննիչներն հոս հասնին ։ Այս եւ ասոնց նման պատրաստութիւններ մեծ փութով առաջ կը տարուին ։ Իսկ առաջարկութիւններն բաղդատմամբ հին ժամանակաց նուազած կը թուին, զի չարագործք քննչաց գալստեան սաթիւ սոսկումի մէջ են եւ կը սպասեն նոցա արարքն տեսնել ։

Մայիս 11ին բոլոր թաղական խորհրդոյ անդամներն առաջնորդարան հրաւիրուելով Պատրիարքարանի մէկ հրահանգին համաձայն 7 հոգիէ բաղկացեալ մի մասնաժողով ընտրեցին, որ պաշտօն ունի խորհրդարանական յանձնախմբին հետ յարաբերութիւն կապել, կընայ գիտցուիլ թէ ինչ բաներու համար ։ Այս յանձնաժողովին անդամ ընտրուեցաւ նաեւ Մ. Փորթուգալեան էֆէնտի, որ չգիտեմ ժամանակ պիտի ունենա՞յ յանձն առնելու, թէ ոչ ։ Ընտրուած յանձնաժողովին վրայ մեծ յոյս չունիմ ես ։

Յայտնի է թէ Վանայ մէջ Սանդխտեան անուն դպրոց մը կայ օրիորդաց համար, որ կառավարուեր է միշտ Սանդխտեան ընկերութեան կողմանէ ընտրուած գործադիր ժողովի մը ձեռօք ։ Մենք որ իգական սեռի դաստիարակութեան վրայ մեծ ակնկալութիւն ունինք, եւ կը ցանկանք որ Սանդխտեանի աշակերտուհիք ազգային մէջ կատարեալ մայրեր լինին օրիլին, խորհուրդ կը տանք Սանդխտեան ընկերութեան որ փոխանակ նոյն դպրոցի կառավարութիւնը ժողովի մը յանձնելու, ձեռնհաս տեսչութեան մը յանձնեն, որպէս զի արդիւնք տեսնեն ։ Արարատեան ընկերութիւնը որ այժմ 4 նախակրթարան ունի Այգեր, Կիւնինց, Դատուան, Կեմ գիւղերուն մէջ, եւ մի վարժապետանոց քաղաքին մէջ, տեսչութեամբ է որ զանոնք կը հոգայ եւ ոչ թէ ժողովականներով, վասն զի ժողովականներէն մէկ կը ներկայանայ, միւս չներկայանար, որով գործը երեսի վրայ կը մնայ ։ Մինչեւ տեսչութեան մէջ այդ տեսակ դժնդաութիւններ չեն լինիր, տեսչութեանց պակասութիւնը Վանայ ամեն դպրոցաց համար ալ զգասակար եղած է ցարդ, եւ թող կատարելապէս գիտնան ամեն Թաղխորհուրդներ եւ հոգաբարձուներ որ առանց տեսուչներու չեն կրնար իրենց դպրոց բարեկարգել, վասն զի դպրոց կառավարել մեծ գործ մը է եւ պէտք է որ յանձնուի այնպիսեաց, յորոց իրաւունք լինի համար պահանջել եւ պատժել իսկ, եւ ոչ թէ այնպիսեաց՝ որոց պարտքին հաւասար իրաւունք տրուած չէ, եւ հետեւապէս ուզեն կաշկանդին, չուզեն, պարտք մը չունին ։

Գաւառ. ընդհանուր ժողովոյ անդամոց ընտրութիւններն փութով առաջ կը տարուին . 11 աշխարհական երեսփոխան ապրիլ 29ին ընտրուեցան, 10՝ մայիս 13ին, 7՝ ալ կրօնական երեսփոխան ընտրուած են ։ Այս 28 երեսփոխաններէն 15ն յառաջդիմական՝ 13ն յետադիմական կուսակցութեան կը պատկանին ։

Սպասուած անձրեւն դեռ չը տեղաց, երկինքն ամպամած է կարծես, ժողովրդեան աչքն միշտ երկինքն է ։ Հացն աւելի սղցաւ, ցորենի չափն 75 ղրշ. պղինձ բարձրացաւ եւ հետ զհետէ վերնալու վրայ է, եթէ քանի օր ալ ուշանայ անձրեւ ։

Լրագրաց մէջ Անգղիոյ Հայասէրաց ընկերութեան կազմութիւնը իմանալով որչափ ուրախ եղայ, այնչափ ալ վշտացայ որ ամբողջ Վանայ մէջ դուք չէք տեսներ մի օրիորդ կամ տիկին որ ազգային կենաց վրայ գաղափար ունենայ, խորհի եւ խօսի ։ Այս շատ ցաւալի բան է ։ Ազգ մը լուսաւորելու համար անհրաժեշտ է որ իգական սեռն ալ լուսաւորուի, դժբաղդաբար այդ գործը շատ պակաս է Վանայ մէջ ։

ՍՄԲԱՏ

ՄԻՒԹԷՆԷՎԻՑԷ

ԱՏԼԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

Իլէրուտէ թէճէմմիւ իտէճէք մէպուսան մէճլիսինէ դանունիյէթի մուհավվէլ պուլունան չէնտ դըլթա նիզամնամէ, պունտան չէնտ կիւն էվվէլ մէվգիի իճրայէ դօնուլմադ ուզրէ Տէրսաատէթ մէհաքիմինէ թէպլիղ օլունմուշ։

Պու էհէմմիյէթլի նիզամնամէլէրին ճիւմլէսի մուհիմ մատտէլէրտէն միւնպէիս օլտուդլարը կիպի, պիրիսի ուսուլը մուհաքեմէյի հուգուքիյէ քեամիլէն թէճտիտ իտէր ուսուլը մուհաքեմէյի ճէզայիյէ նիզամնամէսի տիր ։

Պիր նիզամնամէնին դանունիյէթի չարթլարընտան պիրիսի տէ օլ նիզամըն իլանը վէ օլ նիզամը իճրաընա մէմուր օլանլարըն իւլֆէթի տիր ։

Պալատէ մէզքիւր նիզամնամէլէրին՝ վէսայիթի թամմէ վէ իլան օլան կազէթալարա վէ սաիր վէքիլլէրի հէյէթինէ թէպլիղ օլունմամալըը չէօյլէ տուրսուն, մէմուրեթիմըզա կէօրէ, հիւքքեամա պիլէ թէվզի օլունմայըպ, եալըըզ հէր մէհքէմէնէ պիրէր նիւսխէ վէրիլմէքլիք իլէ իքթիֆա օլունմուշ. չէօյլէ քի հիւքքեամ իճրայէ մէճպուր օլտուդլարը նիզամը՝ էմանէթ րույի ճիհանտէ նամէսպուդ օլան սուրէթտէ բարալարը իլէ սաթըն ալըբ միւթալաա իյլէմէքէ մէճպուր օլմուշլար տըր։

Պու կիպի թասարրուֆաթա ագըլըմըզ երմէզ. նիչէ այլար տըր մաաշ ալմամըշ օլան հիւքքեամա բարալարը իլէ իճրա իտէճէքլէրի նիզամնամէյի ալըրըթմադ, նիզամնամէյի մէզքիւրուն միւթալաասընը իւքտէի թէէխխիւրէ պէյքի տիւշար իյլէմէք տիր ։

Պիր բիրէ իչին պէյքի եօրղան եադըմադ տըր ։ Օն տէօրթ միլյօն լիրա աչըըմըզ օլտուղու հալտէ տօղրուսու հէր տիւրլիւ թասարրուֆաթա րայէթ իթմէկյին պու ճիհէթլէ տօղրուսու ատլիյէ նէզարէթինէ կէլ էֆէնտիմ չու բեաղըտ բարասընտան վազ կէչ տէյէմէյիզ. էյ ճիւմլէ հէր իշ իչին պիր եօլ վար տըր ։ Հաքիմլէրէ չու նիզամնամէլէրտէն պիրէր նիւսխէ վէրսէք, վէ բարասընը Ալլահ պիլիր նէ վագըթ աւճագլարը մաաշլէրինէ մահսուպ իթսէք նասըլ օլուր ։

—Ցիւնքի կիւն ֆրանսըզլար էսնաֆը Շէհր էմանէթինէ պիր արզուհալ թագտիմ իտէրէք, տիկէր պիլէտիյէ էսնաֆ սըղըու իթաօլը հէման քեաֆֆէթէն մէճտուպէ հիսաապը ուզրէ իճրա իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, էթմէքճիլէրէ նէ՛չիւն պու միսաատէ օլունմայօր տա, պատըըըն պու կիւնլէրտէ միւպթէլա օլտուղու թէփէսսիւլ վէ տահա տօղրուսու թէտէննի միւթէմատիսի երսիլինտէն զարար իթմիրլյօր տէյու թէշէքքիւրլիւ տըլըշմըշ օլտուդլարընտան, պու քէյֆիյէթ Պապը Ալիյէ արզ իլէ իւթիզան օլունարադ, ալընաճադ ճէվապըն էսնաֆը մէզքիւրէ թէպլիղ իտիլէճէկի, էմանէթը միւշարիլէյհա թարաֆընտան ֆրանսըզլարա իտապէ վէրիլմիշ տիր ։

—Շուէտ վէ Նորվէճիա դրալը թարաֆընտան ճայըէշտէն բաշա վէ Գարաթէոտորի բաշա վէ թէշրիֆաթճը Մինիֆ պէյ հազրաթլըրը վէ էավէրը հազրէթը Շէհրեարի պին պաշը Չէքի վէ իդ-

---

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷԲԷՍԻ

ԹԻՒՐՔԱՐ ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

ՐՈՒՍԼԱՐ ՊԱԼԳԱՆԼԱՐԸ ԿԷՉԷՐԼԷՐ

Րուս ասկէրինին Էէնիտէն Էէրինի տէյիշտիրմէսի. — Պու մուամէլէթտէ վուգու պուլան թէէխխիւրաթ. — Պուլկարիսթանտա գըշ մէվսիմի ։

(590 Նումէրօտան տէվամ)

Իւչ թապուր հաֆիֆէ ասկէրի, պիրլիքտէ ալթը պին պէշ եիւզ տէ Պուլկար պալըլնտուղու հալտէ, Բլէֆնա իլէ Սօֆիա արասընտաքի եօլլարը տուդէյթմէյէ վէ տահա տօղրու պիր եօլ թէսարիք իթմէյէ չալըշըյօրլար ։

Բլէֆնա իլէ Սօֆիա արասընտա տախի պիր թէլէկրաֆ խաթթընըն թէմտիտինէ միւդթագի օլան էշեայը տէրադ-ապ հազըրլամադ իչիւն, հարպ թէլէկրաֆ իտարէսինէ էմր վէրիլտի, զիրա կուրգօնուն գօլու Սօֆիայը կէչտիկինտէ, Սօֆիա իլէ մէզքիւր գօլ արասընտաքի մուխապէրաթա՝ սէյեար թէլէկրաֆ ալաթ ու էչեասը թախսիս օլունաճադ տըր ։ Թըրնօվա իչիւն տախի հէր նէ դատար բէք միւսթաճէլ տէյիլ իսէ իսէ տէ այնի թէտաբիրլէր իթթիխազ օլունտու ։ Հադըքաթը հալտէ մուհարէպէնին իպթիտասընտան պէրու Րուսլար Պալգանլարըն էօթէսինէ կէչիլէրէք օրատա մուհարէպէ իտիլմէսինէ իհթիյաթէն՝ Թըրնօվատա պէօյլէ անպարլար եափմըշլար իտի ։

Րուսլարըն աճէլէ իլէ հազըրլանմալարընա, վէ ասքէրի տէրադապ եիւրիւթմէլէրինէ տիւրլիւ տիւրլիւ սէպէպլէր օլուպ, չէօյլէ քի էվվէլա Պալգանլարըն ճէնուպ սըրթլարընտա տահա հաֆիֆ պիր գըշ, տահա էյի պիր հավա վէ տահա զէնկին վէ մահսուլտար պիր մէմլէքէթ պուլունմադ իչիւն թունա քէնարընտա օլան էօլքէտէն չըդմաղա չօգ աճէլէ իթմէքտէ իտիլէր ։ Պաշքէնու, չայէտ մուհարէպէյէ խիթամ վէրմիրմէք լազըմ կէլսէ, զիյատէ մէմլէքէթ իչղալ իթմիշ պուլունմադ, վէ [illegible] միւմքին մէրթէպէ էհէմմիյէթ վէրտիրմէք իսթէրլէր իտի քի, իսթէտիքլէրի կիպի միւթալէպաթտէ պուլունսունլար ։ Ցիւնքի թարաֆըն Ինկիլթէրրանըն թավր ու հարէքէթի քէնտիլէրինի էնտիշէտէ պուլունտուրմադտա օլտուղունտան, Թիւրքիայը չարչաբուգ էզմէքէ, Ինկիլթէրրայը գօրգութմադ, վէ դուվվէթի բէք զայիֆլէնմիշ օլուպ սուլհ կիւվէնիլմէյէն պիր միւթթէֆիգէ եարտըմ իթմէք սէվտասընտան վազ կէչիրմէք էմէլինտէ պուլունուլօրլար իտի։ Էլհասըլ մուամէլաթը հարպիյէնին տէվամընտա հէր նէ թէէխխիւր վուդուա կէլիր իսէ, Օսմանլըլարա ֆայիտէլի օլաճադ իտի ։ Մէսէլա պէօյլէ պիր միւտտէթ վէրիլսէ, Սիւլէյման բաշա օրտուսունու Թամար Բազարճըղընտա մէրքէզլէնտիրիր իտի, էյէրա հէր նէ դատար ֆէվդէլատէ զայրէթ իտուպ, էյինտէ տախի 13000 արապա վար իտի իսէ տէ, կիւնտէ 10–15 քիլօմէթրօ եօլ անճադ ալապիլիր վէ մաքալը մադսատ վարմադ իչին իսէ 300 քիլօմէթրօ դատար մէսաֆէնի վար իտի. Բէյլիք Սօֆիա օրտուսընըն գօմանտանը Շաքիր բաշա պիլճիւմլէ էշխասըլա Թամար Բազարճըդ ուզէրինէ չէքիլէրէք, Սիւլէյման բաշա իլէ պէրապէր օրատա Թօբլանապիլիր, վէ Մէհմէտ Ալի բաշա իլէ Բէաֆ բաշանըն Լոֆճա վէ Սլթամայըն միւտաֆէասընը էյի պիր հալէ գօյմալարընա վաքըթ պուլուրլուր իտի . Էլհասըլ Ինկիլթէրրա տախի հազըրլանըր, միւհիմմաթ, էրզագ վէ մուհիմմաթ իրսալ իտէր, վէ պէլքի տէ Չանագ գալէսինէ ասկէր չըգարապիլիր իտի. Իչթէ, նասըլ քի կէօրիւնիյօր, պէօյլէ պիր մէօհլէթ քեաֆֆէթէն Օսմանլըլարա ֆայտէլի իտի ։

Թինաէն ալէյհ Բլէֆնայի դէկտինմէսինին 10ունճու կիւնիւ վուդու պուլան օ մէշադդաթլը մուհարէպէտէն սօնրա, Բլէֆնա օրտուսընա սօլուգ ալտըրըլմայըպ, 12սինտէ պիրինճի դատէմէլէր՝ կէօնտէրիլէն ճիհէթլէրէ տօղրու եիւրիւթիւլտիւլէր ։

Շայէտ միւթարէքէ լագըրտըլարը մէյտանա չըդար տա ասկէրին եիւրիւյիւշինէ պիր թէչէվվիւշ վէ իխթիշաշ կէթիրիր տէյու, նէ վագըթ Պապը Ալինին տէվլէթլէր նէզտինտէ իթտիֆի թէճրիւպէսինին նէթիճէսի անլաշըլմը իսէ, օրատա չու մէալտէ պիր թէնպիհամէ իտիլտի .

«Պրադըմըզ հէր չէյի սէօյլէմիշլէր, հէր թէքլիֆի տինլէմէյի դապուլ իտիյօրլըդ, լաքին պիր չէյէ րազը օլմայըզ վէ պիր չէյի քէսիպ աթմայըզ. Էկէր խարար վէ թասնի վուդու պուլուր իսէ Բէթէրսպուրկտա իսթիֆսար իտէլիմ տէյիւ, իչինտէն չըգըմըզ. միւմքին օլտուղու մէրթէպէ իչի սավաշմայա պաղըըըմըզ, լաքին ֆիքրինիզտէ պիր ֆէնալըդ օլմատըղընը տա կէօսթէրմէյէ չալըշըրըզ, վէ պու էմնսւտէ հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, վէ պիր տագիդէ ֆէվթ իթմէքսիզին իլէրի եիւրիւյէլիմ։»

Վէ պիր գաչ կիւն սօնրա, 26 Տէկամպրի խարիճի պիր Թալիմաթ մուճիպինճէ Պալգանլարըն իչինտէն տօղրու հարէքէթ պաշլայընճա, կրան տիւգ Նիգօլա՝ գօլ վէ գօլ օրտու րէիսլէրինէ վէ քիւչիւգ վէ պէօյիւգ միւֆրէզէ գօմանտանլարընա աթիտէքի էմըլէրի վէրտի.

1° Մէյտանը հարպտան մագթուլ վէ մէճրուհլարը գալտըրմադ իչին եալընըզ տիւշմանա միւդաբէլէյէ կիրինիզ. Թաբիլի մուխալէֆաթ միւտաթէթ պէշ սաաթտան զիյատէ իչինէ իթմէնիզ վէ նէ տէ վէրիլիր. (Տէվամ)

ղէթ պէյլերէ միւխթէլիֆ բիւթ_պէլերտէն միւխթէլիֆ նիշանլար իհսա օլունմուշ տուր ։

—Թիֆլիս կազէթալարը Աճարա էհալիսինտէն ալթմըշ պին գատար նուֆուսուն հիճրէթէ պաշլատըգլարընը, վէ պունլարտան վէ Տիարպէքիր վէ Էրզրում վիլայէթլէրինտէ Թօբրագ միւլքէ_ճէկլերի եազըյօրլար ։

—Ֆէրի քէօյինտէ պուլունան պազը ույկունսուզ խանէլէրին գալտըրըլմասը իչին , օրա ահալիսի պիր արզուհալ թագտիմ իյլէմիշ , վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան մէզքիւր խանէլէրին թախլիյէսի իչին ահալիյէ էմիր վէ միւթէճասիրլէրինէ պիր մէօհլէթ վէրիլտիյի իշիտիլմիշ տիր ։ Լաքին խանէ սահիպլէրի թազմինաթ թալէպ իթմէքտէ օլտուգլարը կիպի, էֆրէնճ պիր սահիպի միւլք տախի 200,000 ֆրանգ թազմինաթ իսթէեօր իմիշ ։

—Տէրսաատէթտէ լիսանը Արէպի իւզրէ թապ օլունմագտա օլան [illegible] ղազէթասը , Մըսըր մէսէլէսի հագգընտա թապ ու նէշր իթմէք իչին մաթպուաթ իտարէսի թարաֆընտան վէրիլէն պազը էվրագը [illegible] , թապ ու նէշրինտէն իմթինա իյլէտիյինտէն , ալթը մահ միւտտէթլէ թաաթիլ օլունմուշ տուր ։

—Հէմ Րուսիալը վէ հէմ տէ իրանլը պանքէր Մ· Գամարանըն Օսմանլը Պանգասըյլա պիր մուհաքէմէսի օլուպ , հաքէմլէր թարաֆընտան հիւքմ վէրիլտիյի կիպի միւշարիլէյհ՝ տավայը գազանմըշ կիպի շատ ու խէնտան կէօրիւնմէքտէ իքէն , սօնրատան քիմ պիլիր նասըլ օլմուշ , հիւքմը մէզքիւրը Թիճարէթտէ իսթինաֆ իթմիշ տիր ։ Ցիմտի օլույոր քի Մ· Գամարա տավայը գազանմամըշ տըր ։

—Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ Ճէհանկիր ճիվարընտա Թրամվայ մահլէսինտէ Օլուգ սօգագընտա աւնէքի կիւն իսլամըն պիրի՝ հարէմինի համամա կէօնտէրիպ , էվտէ եալընըզ գալարագ քէնտի քէնտիսինի էվին մաթպախընտա թավանտան աշաղա սալլ իթմիշ տիր ։

ՌԷՍՄԻ

[illegible] Թէլէկրաֆ գումփանիասընըն ֆի 1 Թէմմուզ թարիխլի Լօնտրատան Սթամպօլա քէշիտէ իյլէտիյի Թէլէկրաֆնամէսինտէ , կէօյա հիւքիւմէթը սէնիյէ , Թունուս իլէ Թարապլուսը Ղարպը պիրլէշտիրէրէք , օրալար իչին պիր իտարէի վահիտէ թէէսիս իթմէք էֆքեարընտա պուլունտուղու մէզքիւր օլուպ , հավատիսի մէզքիւրէ իսէ պի ասըլ ու էսաս իտիկինտէն թէքզիպինէ իպթիտար գըլընըր ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ
ԼՈՐՏԼԱՐ ԳԱՄԱՐԱՍԸՆՏԱ
ԷՐՄԷՆԻ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ՏԻՒՆՔԻ ԲՕՍԹԱ

Տիւնքի բօսթա իլէ ալտըղըմըզ Ինկիլիզ կազէթալարընըն թարիխի յունիս 16|28է գատար օլմաղլա , յունիսին 15/27ինճի ճումաա կիւնիւ լօրտլար գամարասընտա Էրմէնի միլլէթինէ վէ ըսլահաթ մէսէլէսինէ տայիր ճէրէեան իտէն միւպահասաթըն թէֆսիլ սուրէթինի հավի պուլունույորլար ։ Զաթէն կէչէն ճումաա իրթէսի վէ բազար կիւնլէրի վարիտ օլան թէլէկրաֆլարտան անլաշըլմըշ օլտուղու վէճհիլէ , պու միւպահասաթ էշնասինտէ գայէթէ միւհիմ օլմուշ տուր, վէ լօրտ Գարնարվընի , լօրտ Կրանվիլ կիպի մուխալիֆին րուէսասը Էրմէնի մէսէլէսինի բարմագլարընտա տոլայարագ , Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին Շարգ բօլիթիգասընտա գարշը խաթըրճա թէտարիք իթմիշլէր տիր, վէ միւպահասաթըն թէֆսիլ մազպաթասընը միւթալաա իտէրէք , օգույանլարըմըզըն անլայաճաղը վէճհիլէ , լօրտ Սալիսպըրի պու մէսէլէտէ ճիտտէն տավայը գայպ իտուպ , իշի թաթլը էտէրէկ պաշլայարագ մէսէլէտէ իսթիմալ միւմիշ տիր ։ Պու միւպահասաթ էրէյինճէ ուզուն օլտուղունտան վէ անճագ եարընտան իթիպարէն թէքմիլ սուրէթինի տէրճ իտէճէք օլտուղումուզտան , պու կիւնլիւք պիր խիւլասընը տէրճ ու պէեան իտէրիզ ։

Լօրտ ԳԱՐՆԱՐՎԸՆ , մէճլիսին քիւշատընտա պայաղա գալգըպ , մէվզուի պահս օլան Էրմէնի մէսէլէսինի իյզահ իթտի, վէ կիւզէլ պիր նութգ իրատ իտէրէք , Էրմէնիսթանտաքի սուլի խասարէտէն վէ Զէյթուն մէսէլէսինտէն վէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին մէսուլիյէթինտէն պահս իյլէտի , վէ Պապը Ալի իւզէրինէ թազյիգ իճրա իթմէնին լիւզումունտա գարար գըլըրագ , խիթամը քէլամընտա տախի , Էրմէնիսթան ըսլահաթը մէսէլէսինէ տայիր օլան էվրագը տիբլօմաթիգիյէնին , մէճլիսէ հէվալէսինի լօրտ Սալիսպըրիտէն թալէպ իթտի ։

Լօրտ ՀԱՄՕՆՏ՝ Էրմէնիսթանտա ժանտարմա վէ վէրկի թահսիլի ուսուլընտան պահս իթտի , վէ խիթամը քէլամընտա , պիր գաչ մահ ագտէմ Թիւրքիա վէ Րուսիա միյանէսինտէ ագտ օլունան մուահէտէյի գաթիյէնին մէճլիսէ հէվալէսինի , լօրտ Սալիսպըրիտէն թալէպ իթտի ։

Լօրտ ՍԱԼԻՍՊԸՐԻ , ուզուն պիր նութգ իրատ իտէրէք , հէբսինտէն էվվէլ , կէրէք Էրմէնի ահալիսինին հիւսնի խասայիլթէլէրինէ, վէ կէրէք Էրմէնիսթանտա իճրա օլունան զուլմ ու թէատտիյաթա տայիր , լօրտ Գարնարվընըն սէօյլէտիյի պիւթիւն սէօզլէրի թաստիգ իյլէտի , վէ հաթթա տէտի քի , Էրմէնի ահալիսինին էվինէի մազլիյէ թէվարիխի վէ խէսայիլի հազըրէսի , պու ահալիյի ազիմ թէվէճճիւհէ շայան գըլմագտա տըր ։ Ֆագաթ լօրտ Սալիսպըրի , Էրմէնիսթանտաքի սուլի խասարէտէն տօլայը Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին մէսուլ օլմատըղընը , վէ Էրմէնիսթան ըսլահաթընտա Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին մէսուլիյէթի Պէրլին ահտնամէսինի իմզալայան սայիր տէվլէթլէրին մէսուլիյէթի գատար օլտուղունու , վէ հիւքիւմէթ , վէսայէթի տիբլօմաթիգիյէ իլէ եարըլմասը միւմքին օլանը եաբաճաղընը պէեան իթտի ։ Լօրտ Սալիսպըրի , մուհարէպէի միւնտէֆիէնին սէմէրէսի օլարագ Անատօլուտա կէօրիւլէն ինթիզամսըզլըգ հալինին ըսլահըթա միւսայիտ օլմատըղընը վէ Պապը Ալինին բարայա վէ պունուն իչին տախի սուլհա լիւզումու պուլունտուղունու տէրմիյան իթտիքտէն սօնրա , Զէյթուն մէսէլէսինէ տայիր օլան էվրագը տիբլօմաթիգիյէյի տախի անգարիպ գամարայա թէսլիմ իթմէյի վատ իյլէտի ։

Լօրտ ՄՕՐԼԷՅ , լօրտ Սալիսպըրիյէ ճէվապ վէրէրէք , Պէրլին ահտնամէսինտէն վէ Անկլօ–Թիւրք մուգավէլէսինտէն սօղրա , Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին Անատօլուտաքի սուլի խասարէտէն տօլայը մէսուլ օլմատըղը խատտասը գապուլ օլունամայաճաղընը , վէ զաթէն օ եօլտա Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին կէչէն [illegible] պազը թէշէպպիւսաթը վագը օլտուղունու պէեան իթտի ։ Լօրտ Մօրլէյ , Ինկիլիզ հիւքիւմէթի Անատօլուտա թիւրքի խասարէսինին ըսլահընա ճիտտէն արզու քէշ պուլունմատըղը տէյի գարար վէրտի ։

Լօրտ ԿՐԱՆՎԻԼ , լօրտ Սալիսպըրիյէ ճէվապէն չէտին վէ միւէսսիր պիր նութգ իրատ իթտի , Պիր վագըթ , տէտի , ըսլահաթ իչին բարա եօգ տէնիլիյօր իտի , չիմտի տախի լօրտ Սալիսպըրի , Անատօլունուն հալի վէ Թիւրք մէմուրլարը ըսլահաթա միւսայիտ տիրլէր տէեօր ։ Ֆագաթ , Ինկիլիզ հիւքիւմէթի Գըպըըս մուգավէլէսինին ագտը զէմանընտա պու միւշքիլաթը պիլմէեօրմույտու ։ Լօրտ Կրանվիլ շու էֆքեարը պէեան իթտի քի , Նասըլքի , խըտիվ իսմայիլ բաշա Մըսըրտա ըսլահաթ իճրա իթմէյէ ագտ իյլէ , Ինկիլիզ հիւքիւմէթը սաիր հիւքիւմէթլէր իլէ պիրլիքտէ [illegible] , զաթը շահանէ իւզէրինէ իճրայի թազյիգա , խըտիվի [illegible] իսէ, էօյլէ տէ [illegible] ըսլահաթ իճրա օլընմատըղը , հիւքիւմէթը Օսմանիյէ գուլընտա տախի , Ինկիլիզ հիւքիւմէթի , տուէլի սայիրէ իլէ մութէֆիգէն պիր մըզաար թէտպիրի չէտիտէ իթթիխազ իթմէյի [illegible] օլուր իտի , Էրմէնիսթանտա պիր խուրիսթիան վալի կէօնտէրմէք , վէ չիմտիքի սուլի ահվալը [illegible] պիր տէ չէյ իտի ։

Լօրտ Կրանվիլին նութգու , վէ պաշ խուսուսու սօն սէօզլէրի , բէք զիատէ ալգըշլանտը ։

Վէլ հասըլ , Լօրտ Սալիսպըրի , Էրմէնիսթան ըսլահաթը մէսէլէսինէ տայիր օլան էվրագը տիբլօմաթիգիյէյի գամարայա թէսլիմ իտէճէկլիկի վատ իթմէքլէ , մէսէլէ խիթամ վէրիլտի ։

Թէքմիլ մազպաթայը , եարընտան իթիպարէն տէրճ իտէճէյիզ ։

—

Զէյթունտա պիր իսլամ գայմագամը նասպ օլունտուղու մալիւմ տիր ։ Պու տէֆա [illegible] կազէթասընըն իֆատէսինէ կէօրէ , սիւֆէրաի էճնէպիյէնին Պապը Ալիյէ վուգու պուլան բրօթէսթօլարը իւզէրինէ , միւմաիլէյհ գայմագամ ազլ օլունմուշ տուր ։

—

ԱԶԴ

Թաղիս բարեպաշտ հասարակութեան խնդրանօք՝ յառաջիկայ կիւրակէ առաւօտ (յունիս 24) ժամոյս Ս· եկեղեցւոյն մէջ Արժ. Տ· Յովհաննէս Նորապսակ վարդապետ Արշարունի Ս· Պատարագ պիտի մատուցանէ ։

Արդ ի գիտութիւն համայն բարեպաշտ ժողովրդեան զայս ծանուցանելով ,

Մնամ
'ի գիւղաս Թաղ· խորհրդոյ Ատենադպիր
[illegible]

1879 յունիս 21
Թօբ–Գաբու

ԻԼԱՆԱԹ

ՇԷՐՀ ԳԱՆՈՒՆՈՒ ՃԷԶԱ

Տավա վէքիլլէրինտէն քէսպի շէօհրէթ իթմիշ օլան Թըրնիկըր Սիմօն էֆէնտինին գալէմէ ալմըշ օլտուղու իշպու « Շէրհը Գանունը Ճէզա » գայէթ թաֆսիլլի վէ կիւզէլ սուրէթտէ թէրթիպ օլունմուշ օլտուղունտան , տավա վէքեալէթինտէ վէ ճէզայէ տայիր իշի օլան զաթլարա էլզէմ վէ միւգթէզի օլմաղլա իսթիֆատէյի շայան ղէվլէթ · Պապը Ալի ճատտէսինտէ 28 նումէրօլու Մըհրան էֆէնտինին մաթպաասընտա միւրաճաաթ իթմէլի տիր ։

Էվգաֆա մէրպութ Պէրգամատա քեօյին զէյթուն պաղչէլէրինին 94 սէնէսի հասըլաթը օլան 11,500 գըյէ բուղէնը զէյթին մահսուլինճէ իճրա գըլընան միւզայէտէսինտէ , պէշլիք պէշ ղըշ· հիսապը իլէ պէհէր գըյեսի 4 ղըշ· 35 բարաեա մահալլի թալիպի էօհտէսինտէ պուլունմուշ օլտուղունտան, մէզքիւր իւլ միգտար եաղա գըյատէ ֆիյաթ իլէ Տէրսաատէթտէ թալիպ պուլունանլար, միւթաահհիտլէրի իլէ պէրապէր թարիխի իլանտէն հազիրանըն 25|ինճի կիւնինէ գատար Էվգաֆը հիւմայուն վարիտատ իտարէսինէ , վէ մահալլինտէ պուլունանլարըն հիւքիւմաթը մահալլիյէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր ։ 5–4

12 հազիրան 95

ՖԷՆՆԸ ՍՒԷՉԱՐԻ ՏՕՔԹՕՐՈՒ
Մ· ԱՄԱԼՈՒՍԻ

[illegible]

Ամալուսինին բահսիթլըգ իչիւն օլան հապլարը բէք ֆայիտէլի օլուպ , ինգըպազա վէ սըթմայա, մայասըլա ղաաֆը միտէյէ , վէ համիլէ գատընլարըն ինգըպազընը տէֆի նաֆի տիր ։

Պու հապլար Գալաթատա Գարա քէօյտէ Թրամվայ մէրքէզի գարշըլընտա 32 նումէրօտա Սիմօնի Ամալուսինին էճզախանէսինտէ պուլունուր ։

Բէզա Սթամպօլտա Էհնի ճամիտէ Շէմլիյէճիլէր սօգագընտա 51 նումէրօտա Քիւչիւքեան ալիբատէրլէրին մաղազասընտա , Պաղչէ գաբուսունտա 13 նումէրօտա Մ· Վիչէն Գասապեան էճզախանէսինտէ , վէ Սուլթան Ահմէտտէ տօղրու եօլտա Ֆիրուզ աղա ճամիսի գարշըսընտա 110 նումէրօլու Ալայիմի Սէմս էճզախանէսինտէ , վէ քեաֆֆէի մէրքէզ էճզախանէլէրինտէ պուլունմագտատըր ։ 8

Օ ԼԻՕՆ Տ'ՕՐ
ԳԱԼԱԹԱ
ԹԻՒՆԷԼԻՆ ԻԹԹԻՍԱԼԻՆՏԷ
ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ Ն° 8

Մէզքիւր մաղազատա էրքէք իչիւն [illegible] վէ Լօնտրայըն սօն մօտասընտան օլարագ հազըր բուպալար ֆիրուխթ օլունուր ։ 11

Ֆ· ԿՐՈՒՆՊԱՎՆ Է ԳՕՄՊ·

ԳԱԼԻՉԱՅԱ ՖՐՕՆՏԻՆՍԱ
ԳԱԲՍԻՒԼ ՏԷՍԱՆՍ ՖԷՊՐԻՖԻԺ

[illegible]

Պու միւալիճէ սըթմայա գարշը բէք ալա պիր իլաճ օլուպ , սօլֆաթօտան չօգ էյի վէ մուէսսիր պիր վէ մէշհուր հէքիմլէր թարաֆընտան թավսիյէ օլունմագտա տըր ։ Ղալաթա վէ Սթամպօլտաքի պիւթիւն էճզախանէլէրինտէ միւրաճաաթ օլունմասը ։ 6

ՏՕՔԹՕՐ ՆԷՐՍԷՍ ԷՖ· ԱՆՏՕՆԵԱՆ

Պու տէֆա Լանկատա Գարագօլ ճատտէսի սօգաղընտա Ն° 47 խանէսինտէ հէր կիւն էօյլէտէն սօնրա խասթա գապուլ իտիւպ , ֆագըրլարտան վիզիթա թալէպ իթմէյէճէկի , վէ սէմթ վէ ճիվարընտա պուլունան չահատէթլի պիչարէ խասթալարը , պայգուտա կէզէմէզ օլտուգլարը հալտէ , խանէլէրինտէ մէճճանէն թէտավի իտէճէյինի իլան իտէր ։ 8

[illegible]

Էսկի վէ եէնի պէլ սօուգլուղունու թէտաֆի իտիւպ , պու վէ սայիր սէպէպլէրտէն տօլայը մէսանէտէ վէ օնա ճիվար օլան աղասա ղուհուր իտէն սանճը վէ իւրար տարլըղընը տէֆ իլէ , գուվվէ վէ ուֆագ թազ թանէլէրինի տախի [illegible] իտէր ։ Մէզքիւր Թօզուն թէրթիպլէրի մուֆասսալ թալիմաթը իլէ գութու տէրունինտէ մահֆուզ օլուպ , Տ· Տաաբրեանըն մէօհր վէ իմզասը իլէ մուսաատագ օլարագ , Սթամպօլ Պազչէ գաբուսու ճիվարը պարկէրճիլէր գարշըլընտա Շէյխ իւլ իսլամ խանը ալթընտա 5 նումէրօլու Ալլահվէրտեան էճզախանէսինտէ ֆիրուխթ օլունմագտատըր ։ Մումաիլէյհ Տօզթօրու մախսուսէն կէօրմէք իսթէյէնլէր , հէր սալը , բէնշէմպէ վէ ճումա իրթէսի կիւնլէրի սաաթ 8 տէն 9 ա գատար մէզքիւր էճզախանէտէ վէ ագշամ սաաթ Պէյօղլու Թարլա պաշը ճատտէսինտէ 29 նումէրօլու խանէսինտէ պուլունապիլիր ։ 8

ՀԻՔԵԱՅԷԻ
ՌՕՊԷՆՍՕՆ
ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ
Հ· Գ· ԹՕՓԱԼԵԱՆ

Պու քիթապ ֆայիտէլի պիր հիքեայէ օլտուղունտան պու տէֆա Թիւրքճէյէ թէրճէմէ իտիլիպ , Մէրճան չարշըսընտա Ն° 33 Սրապեան Պաղտասար աղանըն քիթապճը տիւքեանընտա վէ սայիր Էրմէնի քիթապճը տիւքեանլարընտա տախի սաթըլըր ։

Ֆի 7 ղըշ· Մէճիտ 2

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա , 3 Յուլիս	
Ինկիլ· էսհամը Ինկ· Լիր ·	98–1/16
Օսմ· էսհամը աչըլըշը	12–
» » գաբանըշը	12–
Իսթիգրազ 65	15–1/2
» 69	14–1/2
» 71	56–1/4
» 72	21–1/2
» 73	13–1/4
Օսմանլը պանգասը	10–3/8
Մըսըր տույուն· մութա հըտէ	49–3/8
» իսթիգրազը	72–5/8
Րուսիա իսթիգրազը	85–3/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25–42
Փարիզ , 3 Յուլիս	
Ֆրանս· էսհ· 3 % Ֆր ·	84–95
» » 5 գըօնսուզ	116–75
Օսմ· էսհամը աչըլըշը	12–12 1/2
» » գաբանըշը	12–05
Իսթիգրազ 65 Ֆր ·	80–
» 69	72–50
» 73	67–50
Մըսըր ֆօնտ· մութա հըտէ	248–75
Գրէտի Լիօնէ	713–75
Օսմանլը պանգասը	512–50
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	48–
Իթալիա էսհամը	82–20
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25–26
Վիէննա , Յուլիս	
Ալթըն ֆիօրին	–
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	21–80

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ· ում· տիւն ագչ· գաբ ·	12–35
Պու սապահ աչըլըշը	12–37
Իսթիգ · 63 (Մութօն) 6 % ֆ·	76–
» 65 » 6 % ֆ·	72-50
» 69 (Բինար) 6	70–
» 72 (Պօնտիւ Թրէզօր)	21–25
» 73 6 % ֆ·	65–
Րումէլի շըմէնտըֆէր 3	46–25
Ագճէ ֆայիզի %	9–
Րըբօր [illegible]	–
Հավալէսիզ [illegible]	–

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	4–13
Սթամպօլ պանգասը	6–20
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4– 3
Թրամվայ	2–55

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ· լիրասը 100 ղըշտան		Ղշ· Փր
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը		106–30
Մէթալիք	»	115–
Պէշլիք	»	114–
Պագըր	»	193–
Գայմէ	»	1180–
Ինկիլիզ լիրասը		109–18
Ֆրանսըզ ալթունու		87–28
Փօլ		90–
Գրիմից ալթունու		51–10
Գաբզօն գայիմէսի		9–28